

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΠΡΟΕΔΡΩΝ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ακαδημίας 60, 10679 Αθήνα

Τηλ. 210-3398270, -111

Αθήνα, 7.10.2019

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΥΠΟΥΡΓΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ολομέλειας Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας

ΘΕΜΑ: Αποδοχές εμμίσθων δικηγόρων δημοσίου τομέα.

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

σε συνέχεια της συνάντησής μας, κατά την οποία ετέθησαν τα θέματα, που απασχολούν το Σώμα, επιθυμούμε, όπως και εσείς το ζητήσατε, να σας εκθέσουμε το ζήτημα των αποδοχών των εμμίσθων δικηγόρων του Δημοσίου Τομέα.

Θα πρέπει να γνωρίζετε, ότι οι έμμισθοι δικηγόροι του δημοσίου τομέα (Δημοσίου, ΝΠΔΔ κλπ.) ανέρχονται, κατά τα στοιχεία της Ολομέλειας στον αριθμό των 1.007 σε όλη τη χώρα. Δεν χρειάζεται να επεκταθούμε στο σπουδαίο και ογκώδες έργο, το οποίο προσφέρουν και μάλιστα υπό συνθήκες ελλιπών υποδομών και έντασης, λόγω της πολυπλοκότητας και της ποιοτικής και ποσοτικής παροχής των υπηρεσιών τους με σκοπό την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος.

I. Το ιστορικό:

Οι έμμισθοι δικηγόροι διαχρονικά υπάγονται στα μισθολογικά κλιμάκια των δημοσίων υπαλλήλων, ενώ οι δικηγόροι στον Άρειο Πάγο, που έχουν την τιμή και υποχρέωση εκπροσώπησης του Φορέα τους ενώπιον των ανωτάτων δικαστηρίων της Χώρας, ελάμβαναν πάντα τις αποδοχές του ανωτάτου μ.κ.

Ήδη από του έτους 1980 δια της προσθήκης άρθρου με αριθμό 92^Α στον Κώδικα Δικηγόρων προβλέφθηκε η απονομή του ανώτατου μισθολογικού κλιμακίου στους δικηγόρους με άδεια δικηγορίας στον Άρειο Πάγο.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 92Α του Κώδικα Δικηγόρων (ΝΔ 3026/1954), που προστέθηκε με το άρθρο 2 του ν. 1093/1980, και αντικαταστάθηκε με το άρθρο

12 του Ν. 1816/1988, όριζε στις παραγράφους του 1 και 2 τα εξής : " 1. Σε περίπτωση που έχει συμφωνηθεί να αμειβεται ο δικηγόρος για τις παρεχόμενες από αυτόν υπηρεσίες μόνο με πάγια περιοδική αμοιβή, τα κατώτατα όρια αυτής καθορίζονται κατά μήνα ως ακολούθως : α) Για δικηγόρο στο Πρωτοδικείο 15ο μισθολογικό κλιμάκιο. β) Για δικηγόρο στο Εφετείο το 6ο μισθολογικό κλιμάκιο. γ) Για δικηγόρο στον Άρειο Πάγο το 1ο μισθολογικό κλιμάκιο. 2) Τα κατώτατα όρια αμοιβής της παραπάνω παραγράφου προσαυξάνονται και με τα επιδόματα που καταβάλλονται στους δημόσιους υπαλλήλους, σύμφωνα με τις ισχύουσες γι' αυτούς διατάξεις. Για τον καθορισμό του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας υπολογίζεται ο συνολικός χρόνος ασκήσεως του δικηγορικού λειτουργήματος.». Εξάλλου, με τις ΚΥΑ 2022210/2776/0022/21.4.1997 (ΦΕΚ Β 319) και 2/8250/0022/18.2.2004 (ΦΕΚ Β 355 ΚΥΑ, που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 24 του Ν. 2470/1997 και 21 του Ν. 3205/2003 ορίζονταν ότι «Οι δικηγόροι που παρέχουν υπηρεσίες με σχέση πάγιας περιοδικής έμμισθης εντολής στο Δημόσιο, στους ΟΤΑ και στα ΝΠΔΔ, των οποίων τα κατώτερα όρια αμοιβής καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 1093/1980, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρ. 12 του Ν. 1816/1988, κατατάσσονται σε μισθολογικά κλιμάκια, χωρίς περαιτέρω εξέλιξη ως εξής : α) Δικηγόροι στο Πρωτοδικείο στο 15ο ΜΚ. β) Δικηγόροι στο Εφετείο στο 8ο ΜΚ. γ) Δικηγόροι στον Άρειο Πάγο στο 1ο ΜΚ. Στους ανωτέρω καταβάλλεται το κίνητρο απόδοσης των άρθρων 13 του Ν. 2470/1997 και 12 του Ν. 3205/2003. Κατά τα λοιπά εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 1816/1988 " .

Στη συνέχεια, η ως άνω ΚΥΑ έπαυσε να ισχύει από 1-11-2011, σύμφωνα με την παρ. 5 της ΚΥΑ οικ. 2/17132/0022/28-2-2012 (ΦΕΚ Β' 498/28-2-2012) των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με τίτλο «Καθορισμός αποδοχών δικηγόρων που παρέχουν υπηρεσίες με σχέση πάγιας και περιοδικής έμμισθης εντολής στους φορείς της παρ.α' 1 του άρθρου 4 του Ν. 4024/2011 (Α'226) (ΦΕΚ Β' τχ 498/28-2-2012), η οποία εξεδόθη κατ' επίκληση της εξουσιοδοτικής διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 22 του Ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο-βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2-12-2015» (ΦΕΚ Α' 226). Στην εν λόγω νέα ΚΥΑ ορίζονταν τα εξής: «Στους δικηγόρους, που παρέχουν υπηρεσίες με σχέση πάγιας και περιοδικής έμμισθης εντολής, στους φορείς της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 4024/2011, καταβάλλεται βασικός μισθός ως εξής: α) Στους δικηγόρους στο Πρωτοδικείο, ο μισθός του 2ου μισθολογικού κλιμακίου του Ε' βαθμού β) Στους δικηγόρους στο Εφετείο, ο μισθός του 2ου μισθολογικού κλιμακίου του Γ' βαθμού και γ) Στους δικηγόρους στον Άρειο Πάγο, ο μισθός του Β' βαθμού. Επιπλέον, καταβάλλεται χρονοεπίδομα 2% επί του βασικού μισθού για κάθε δύο έτη δικηγορίας από την ημερομηνία εγγραφής τους στα Μητρώα του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου.

2. Στους ανωτέρω δικηγόρους χορηγούνται επιδόματα εορτών και αδειάς καθώς και

οικογενειακή παροχή, εφαρμοζομένων αναλογικά των διατάξεων των άρθρων 16 και 17 του ν. 4024/2011. 3. Δικηγόροι οι οποίοι ασκούν καθήκοντα προϊσταμένου νομικής υπηρεσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των καταστατικών εσωτερικών κανονισμών ή τις αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων λαμβάνουν επίδομα θέσης ευθύνης σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 4024/2011.».

Όπως δε έχει παγίως νομολογηθεί, με τις παραπάνω ΚΥΑ επεκτεινόταν η καθιέρωση ενιαίας μισθολογικής αντιμετώπισης και στους δικηγόρους, που παρέχουν τις υπηρεσίες τους με σχέση πάγιας περιοδικής έμμισθης εντολής στο Δημόσιο, στους ΟΤΑ και στα ΝΠΔΔ, οι οποίοι αποτελούν μεν προσωπικό, που δεν εμπίπτει ευθέως στις διατάξεις του παραπάνω νόμου, πλην όμως έχει βαθμολογική και μισθολογική αντιστοιχία με μόνιμους υπαλλήλους του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ ή ΟΤΑ. Πιο συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία, οι προσλαμβανόμενοι με σχέση έμμισθης εντολής από το Δημόσιο, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ, αντί πάγιας περιοδικής αμοιβής δικηγόροι, δικαιούνται μηνιαίας αντιμισθίας, η οποία είναι ίση με τα καθοριζόμενα κατώτατα όρια αμοιβής, τα οποία προσδιορίζονται κατ' αντιστοιχία προς τα μισθολογικά κλιμάκια των δημοσίων υπαλλήλων (ΟΛΑΠ 11/2002, ΑΠ 946/2010, 249/2013 σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

Για πρώτη φορά οι Δικηγόροι στον Άρειο Πάγο εξέπεσαν του ανωτάτου μ.κ. δια της ΚΥΑ οικ 2/17132/0022/2012 (ΦΕΚ Β' 498/28/02/2012), με την οποία έλαβαν το μισθό του Β' (και όχι του Α') Βαθμού, διότι έλαβαν επιπλέον χρονοεπίδομα 2% επί του βασικού μισθού για κάθε δύο έτη δικηγορίας.

II. Το ισχύον καθεστώς:

Στη συνέχεια, το ως άνω χρονοεπίδομα καταργήθηκε, ενώ ήδη ισχύει ο ν.4354/2015, ο οποίος στο άρθρο 9 παρ.10 προβλέπει:

«10. Οι δικηγόροι που παρέχουν υπηρεσίες με σχέση πάγιας και περιοδικής έμμισθης εντολής στους φορείς που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, κατατάσσονται ως εξής:

α. Οι δικηγόροι στο Πρωτοδικείο στο Μ.Κ. 3 της Π.Ε. κατηγορίας,

β. οι δικηγόροι στο Εφετείο στο Μ.Κ. 10 της Π.Ε. κατηγορίας και

γ. οι δικηγόροι στον Αρειο Πάγο στο Μ.Κ. 15 της Π.Ε. κατηγορίας.

Για τους ανωτέρω δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 11.».

Δια της προβλέψεως αυτής, η οποία είναι απολύτως ειδική για τους εμμίσθους δικηγόρους, όπως έχει ερμηνευθεί και από τις υπηρεσίες του Γ.Λ.Κ., τα μισθολογικά κλιμάκια αυτά είναι καταληκτικά για τους δικηγόρους, χωρίς καμία μισθολογική προαγωγή, ούτε με βάση το χρόνο υπηρεσίας, ούτε με βάση τους τίτλους σπουδών (μεταπτυχιακά – διδακτορικά).

Έτσι φτάνουμε στο άτοπο και εντελώς άδικο αποτέλεσμα, ένας δικηγόρος με 30 χρόνια υπηρεσίας στο Φορέα και ενδεχομένως μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο, με άδεια δικηγορίας στον Άρειο Πάγο, να λαμβάνει τις ίδιες αποδοχές, με ένα δικηγόρο νεοπροσληφθέντα στο Φορέα και χωρίς κανένα επιπλέον τίτλο σπουδών. Αυτή η απαράδεκτη εξομοίωση προς τα κάτω Δικηγόρων, που εκπροσωπούν το Δημόσιο και τους λοιπούς Φορείς ενώπιον των Ανωτάτων Δικαστηρίων της Χώρας, χειριζόμενοι, μάλιστα, υποθέσεις μεγάλου οικονομικού αντικειμένου, ή σε υποθέσεις με τεράστια ηθική αξία προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, όπως παραστάσεις ενδεικτικά πολιτικής αγωγής σε κακουργήματα εις βάρος του Δημοσίου, έχει δικαίως δημιουργήσει δυσαρέσκειες και διαμαρτυρίες μεταξύ των εμμίσθων δικηγόρων, που, πλέον, αμείβονται με αποδοχές μικρότερες ακόμη και από τους διοικητικούς υπαλλήλους, αντίστοιχης προϋπηρεσίας.

Αιτούμεθα λοιπόν το αυτονόητο, δηλαδή την επαναφορά του ανωτάτου μ.κ. στους δικηγόρους με άδεια δικηγορίας στον Α.Π., καθώς και την χορήγηση των μισθολογικών προαγωγών με βάση το χρόνο προϋπηρεσίας και τους τίτλους σπουδών τους.

III. Προτεινόμενη ρύθμιση:

Προτείνεται η αντικατάσταση της παρ.10 του άρθρου 9 του ν.4354/2015 ως εξής:

«10. Οι δικηγόροι που παρέχουν υπηρεσίες με σχέση πάγιας και περιοδικής έμμισθης εντολής στους φορείς που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, κατατάσσονται ως εξής:

α. Οι δικηγόροι στο Πρωτοδικείο στο Μ.Κ. 5 της Π.Ε. κατηγορίας,

β. οι δικηγόροι στο Εφετείο στο Μ.Κ. 12 της Π.Ε. κατηγορίας και

γ. οι δικηγόροι στον Άρειο Πάγο στο Μ.Κ. 19 της Π.Ε. κατηγορίας.

Για τους ανωτέρω έχουν εφαρμογή οι λοιπές διατάξεις του Νόμου και ιδίως περί μισθολογικής εξέλιξης, τίτλων σπουδών και λοιπών επιδομάτων. Έμμισθοι δικηγόροι που ασκούν καθήκοντα προϊσταμένου νομικής υπηρεσίας ή Δικαστικού Γραφείου ή Δικαστικού Τμήματος εξομοιούμενου με Νομική Υπηρεσία, λαμβάνουν πλέον του επιδόματος θέσης ευθύνης, τις αποδοχές της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.»

Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνηση ή απορία.

Με εκτίμηση

Ο Πρόεδρος της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων

Δημήτρης Βερβεσός

